

ČESKÉ
STŘEDISKO
MEZINÁRODNÍHO
DIVADELNÍHO
ÚSTAVU

CENTRE
TCHEQUE
DE L'INSTITUT
INTERNATIONAL
DU THEATRE

CZECH
CENTRE OF THE
INTERNATIONAL
THEATRE
INSTITUTE

Světový den divadla připadá každoročně na 27. března a slaví se od roku 1962. V současné době se v jednom týdnu propojuje společně se Světovým dnem divadla pro děti a mládež (20. března) a Světovým dnem loutkářství (21. března). Tento den je příležitostí zamyslet se nad rolí a důležitostmi divadla jako umělecké formy a upozornit na význam divadla vlády, politiky a instituce, které zatím neuznaly jeho hodnotu pro lidská společenství i jednotlivce a jeho potenciál pro ekonomický růst. Autorem prvního poselství k mezinárodnímu dni divadla byl Jean Cocteau, v roce 1994 zvolila mezinárodní divadelní komunita jako autora poselství Václava Havla.

Poselství ke Světovému dni divadla 27. března 2019

Carlos Celdrán, Kuba

režisér, dramatik, divadelní profesor, akademik

Předtím, než jsem začal působit u divadla, tu byli mí učitelé. Vystavěli svá divadla a svůj poetický přístup na zbytcích svých vlastních životů. Mnoho z nich zůstává neznámých, nebo si je málokdy připomínáme. Pracovali v tichu, ve skromných prostorách zkušeben a v divadlech praskajících ve švech. Po letech práce a mimořádných úspěších se začali z těchto míst pomalu stahovat, až zmizeli definitivně. Když jsem pochopil, že mým osudem je následovat je v jejich šlépějích, uvědomil jsem si rovněž, že jsem zdědil onu strhující a jedinečnou tradici. Tradici žít tady a teď, bez jakýchkoli očekávání a s jedinou nadějí – dosáhnout průzračnosti neopakovatelných chvil. Chvil, kdy se setkáváme s druhými v tlumeném světle divadla, kde naší jedinou ochranou je pravdivé gesto a odhalující slovo.

Má divadelní krajina, to jsou tyto chvíle setkání s diváky, kteří k nám přicházejí večer co večer, z nejrůznějších čtvrtí města, aby s námi pobýli pár hodin, strávili s námi několik vzácných minut. Z těchto jedinečných chvil se utváří můj život, kdy přestávám být sám sebou, přestávám trpět sám za sebe, a kdy se znovu rodím a poznávám smysl divadelní tvorby: zažívat ryzí pravdu letmých momentů, kdy to, co děláme a říkáme ve světle projektorů, je autentické a odráží tu nejhlubší a nejosobnější část nás samých. Divadelní krajina, má a mých herců, to je země utkaná z těchto okamžiků, kdy odložíme masky, rétoriku, strach být tím, kým jsme, a spojíme své ruce v temnotě.

Divadelní tradice je horizontální. Nikdo nemůže tvrdit, že existuje světové divadelní centrum, v nějakém městě či privilegované budově. Divadlo, tak jak já jsem jej poznal, se rozkládá v neviditelných geografických sférách, které se prolínají s těmi, kdo se divadlu věnují. Divadlo je sjednocujícím gestem. Každý divadelní bard si odnáší na věčnost nenapodobitelné chvíle jasnoživosti a krásy, všichni odcházejí stejným způsobem, bez jakékoli transcendence, která by je ochraňovala a činila slavnými. Divadelní mistři to vědí. Žádné uznání neobstojí před touto jistotou, která je základem naší práce: tvořit okamžiky pravdy, dvojznačnosti, síly, svobody, v rámci chatrné křehkosti. Nic po nich nezůstává. Pouze informace a fotografie či videozáznamy, které zachycují jen letmou představu o jejich mistrovství. V těchto záznamech budou však vždy chybět bezeslovné odpovědi publika, které chápe, že okamžik nelze přetlumočit, ani vyčlenit. Publika, jež ví, že najít tuto sdílenou pravdu je životní zkušenost ještě o několik vteřin jasnější než život sám.

Když jsem pochopil, že divadlo je samo o sobě krajinou, obrovským územím, jež pokrývá tento svět, zrodilo se ve mně osvobozující rozhodnutí: zůstaň tam, kde jsi, nic nestojí za to utíkat, nebo jít jinam. Tam kde jsi, je publikum. Tam jsou tví soupeřníci, které potřebuješ vedle sebe. Za zdmi tvého domova se nachází každodenní realita, neprůhledná a neproniknutelná. Vycházej z této zdánlivé strnulosti a vydej se na tu největší cestu. Zopakuj Odyseu, vydej se po stopách plaveb Argonautů: jsi nehybný cestovatel, který neustále zrychluje hustotu a tvrdost tvé životní reality. Nechť se tvá cesta ubírá směrem k okamžiku, ke chvíli, k setkání s těmi, již jsou ti podobní. Tvá cesta míří k nim, k jejich srdcím, k jejich subjektivitě. Cestuj v nich, v jejich emocích, v jejich vzpomínkách, které probouzíš a uvádíš do pohybu.

ČESKÉ
STŘEDISKO
MEZINÁRODNÍHO
DIVADELNÍHO
ÚSTAVU

CENTRE
TCHEQUE
DE L'INSTITUT
INTERNATIONAL
DU THEATRE

CZECH
CENTRE OF THE
INTERNATIONAL
THEATRE
INSTITUTE

Tvá cesta je jako horská dráha, nikdo ji nemůže změřit, nikdo ji nemůže umlčet. Nikdo ji nemůže dostatečně uznat, je to cesta do představitivosti tvého národa, semínko zasazené do té nejvzdálenější půdy: občanského, etického a lidského svědomí tvých diváků. A tak zůstávám na místě, stále doma, mezi svými, zdánlivě klidný, pracuji ve dne v noci, neboť znám tajemství rychlosti.

***

Carlos Celdrán je mnohokrát oceněný režisér, ředitel divadla, akademik a profesor. Narodil se v roce 1963 v Havaně, kde žije a pracuje doposud. Vystudoval obor scénická umění na Vysoké škole umělecké v Havaně. Pracoval nejprve jako asistent stálého režiséra, poté jako stálý režisér v divadle *Buendia* v Havaně. Tento post zastával až do roku 1996, kdy se rozhodl, že je načase dát založit vlastní divadelní soubor, v současnosti velmi ceněné a mezinárodně uznávané divadlo *Argos Teatro*. Havanské *Argos Teatro* zaznamenalo velký úspěch díky inscenacím evropských klasiků i soudobých latinskoamerických autorů a díky originálním produkcím pod profesionálním vedením režiséra Carlose Celdrána. Inscenace *Argos Teatro* vdechla evropskému modernímu divadlu nový život. Ztvárněním děl Brechta, Becketta, Ibsena a Strindberga představilo divadlo latinskoamerickému publiku evropskou kulturu. Byla zde také uvedena řada her kubánských dramatiků, například Gonzáleze Mela. *Argos Teatro* je experimentální divadlo, které hledá jazyk společný všem scénickým uměním a propojuje různé kultury. Vrcholným momentem existence souboru byla inscenace hry *10 Millions*, kterou napsal a režíroval právě Carlos Celdrán a která byla později uváděna jak na Kubě, tak v zahraničí. Velkému úspěchu se těší i jedna z posledních her, *Misterios y pequeñas piezas (Mystéria a drobné kousky)* uvedená v roce 2018, kterou rovněž napsal a režíroval Carlos Celdrán. Carlos Celdrán získal řadu ocenění a uznání. Šestnáctkrát (v letech 1988 až 2018) získal Cenu kritiky kubánského divadla v kategorii nejlepší režie. Kromě úspěchů u kritiky získal také ocenění ve své zemi a v zahraničí v podobě například Národní kulturní kubánské ceny v roce 2000 nebo Ceny národního kubánského divadla v roce 2016. Celdrán přednáší na vysokých školách na Kubě, v Jižní Americe a v Evropě. Již více než 20 let působí na Vysoké škole umělecké na Kubě, kde vyučuje režii.

International Theatre Institute (Mezinárodní divadelní ústav – ITI) je mezinárodní nevládní divadelní organizace registrovaná v UNESCO, jejímž cílem je podporovat mezinárodní výměnu v oblasti teoretických znalostí i praktických zkušeností v divadelním umění a kulturní advokacie. ITI byl založen v Praze roku 1948 z iniciativy UNESCO a u jeho

ČESKÉ
STŘEDISKO
MEZINÁRODNÍHO
DIVADELNÍHO
ÚSTAVU

CENTRE
TCHEQUE
DE L'INSTITUT
INTERNATIONAL
DU THEATRE

CZECH
CENTRE OF THE
INTERNATIONAL
THEATRE
INSTITUTE

zrodu stály významné osobnosti jako například John Boynton Priestley, Armand Salacrou, Jean-Louis Barrault, Lilian Hellman, Antonio Machado nebo Jindřich Honzl. Členství v ITI je organizováno formou národních středisek, v současné době operují národní střediska v téměř 100 zemích světa.

České středisko ITI je otevřená platforma českých profesionálních divadelníků, kteří jsou zde reprezentováni stávajícími profesními organizacemi, zástupci divadelního a tanečního školství a individuálními členy. České středisko vyvíjí činnost v těchto oblastech:

- sdílení informací o činnosti, výzvách a projektech ústředí a jednotlivých národních středisek ITI;
- hájení cílů OSN a UNESCO, jako jsou světový mír, bezpečnost, udržitelný rozvoj, lidská práva, mezinárodní právo a sociální, ekonomické a humanitární otázky;
- kulturní advokacie pro scénická umění;
- sdílení informací podstatných pro obor scénických umění na národní úrovni.

České středisko ITI zastřešuje následující profesní divadelní organizace: Asociace nezávislých divadel, Asociace profesionálních divadel, Cirqueon, Herecká asociace, Jednota hudebního divadla, Taneční sdružení ČR, Teatrologická společnost a Vize tance, Asociace českých divadelních kritiků, Česká organizace scénografů, divadelních architektů a techniků a dále česká střediska Mezinárodní loutkářské unie, Mezinárodní asociace divadel pro děti a mládež, Mezinárodní federace pro divadelní výzkum a Mezinárodní společnosti knihoven a muzeí divadelního umění. České středisko ITI spravuje Institut umění – Divadelní ústav.

<http://iti.idu.cz>